

[Aksel Larsen.]

ud og i dagspressen, i radio og på anden måde løfte sin advarende pegefinger og sige: det går slet ikke an, at arbejderne får højere lønninger. Jeg ved ikke, om man tror, det virker bedre, hvis vi får et formandskab som det her foreslåede til at løfte ikke 1, men 3 pegefingre og sige, at det ikke går an, at arbejderne får højere lønninger. Jeg tror ikke, det vil virke så forfærdelig imponerende på arbejderne under overenskomstforhandlingerne. Sådan set går jeg ud fra, at fagbevægelsen i Danmark ikke anser det for ubetinget lykkeligt, at man til enhver tid møder frem med lønkrav og tiltvinger sig højere lønninger. Men hvad skal fagbevægelsen gøre andet? Når de, der har ledelsen af det økonomiske liv, hvad enten det er regeringen eller kapitalistiske kredse, hvis indflydelse er betydelig i dette samfund, ikke gør noget for at forhindre udhulingen af kronens købekraft og besvarer enhver lønforhøjelse med stigninger i priser og avancer, direkte og indirekte skatter, kan jeg ikke ret godt se, at fagbevægelsen kan gøre andet for at forsvare sine medlemmers interesser end at møde frem og sige: så må vi have lønkompensation.

Det er imidlertid ikke lysteligt, hvis dette får lov at fortsætte, og vi har som sagt erfaringerne fra det år, der snart er gået siden sidste overenskomstsituation, hvor priser og avancer er steget, hvor regering og nationalbank har sat diskontoen i vejret, hvor regeringen i efteråret kom med det første forsøg på en alvorlig forhøjelse af de indirekte skatter herhjemme, samtidig med at vi må formode, at regeringen forbereder sig på efter kommunevalget at komme med nye forslag i samme retning.

Jeg synes, alt dette er en yderst uheldig udvikling, og man gør jo ingenting for at afbøde dette, fordi man samtidig kommer med et forslag om folkeopsparing, som jeg, fordi jeg på bunden af min sjæl er et godt menneske, skal lade være med at sige noget om; hvis jeg ville sige noget om det, blev det nemlig noget ondt. Måske synes man, det er noget ondt, jeg har sagt om formandskabet ved at gå ud fra, at formandskabet antagelig i sine redegørelser i alt fald forud for en overenskomstsituation vil optræde på samme måde som normalt nationalbankdirektøren. Jeg kan imidlertid ikke

gøre for det, for jeg bygger her på de erfaringer, arbejderbevægelsen i Danmark har gjort gennem mange år.

Formandskabet skal være uafhængigt og neutralt; det skal ikke være et lønnet formandskab, så vidt jeg forstår; det vil sige, det skal formodentlig have et vederlag for sit arbejde, men det skal være folk, som ellers har anden beskæftigelse, virkelig har et eller andet levebrød, som gør dem nogenlunde uafhængige — i det omfang, man kan være uafhængig, hvis man er lønnet af staten. Vi har jo den faste voldgiftsret; dens formandskab — hvis jeg må bruge det udtryk — er også uafhængigt og neutralt; men der er ikke ret mange arbejdere i dette land, der mener, at den fælder uvildige kendelser, når det drejer sig om noget væsentligt. Vi har forligsinstitutionen; den skal også være uafhængig og neutral, men under mange overenskomstsituationer har man i høj grad indtryk af, at det er den ikke. Jeg ved ikke, om der kan skabes en virkelig uafhængig og neutral instans; det vil i bedste fald blive vanskeligt. Hidtil forekommer det mig ikke at være lykkedes, og det synes jeg giver mig ret til at være skeptisk over for det foreslåede formandskab.

Så er der det nye Dansk institut for økonomisk Forskning og dets opgaver. De skal ifølge § 4, stk. 2, bestå i at følge den økonomiske udvikling i ind- og udland, studere de problemer, der knytter sig til den økonomiske vækst og indkomsternes fordeling. Her må jeg afbryde og spørge: hvorfor kun studere indkomsternes fordeling? Var det ikke rimeligt, hvis man endelig skal have et sådant foretagende, at det også fik besked om at studere formuernes fordeling? Det har dog vel også en vis interesse. Dernæst skal det foretage studier over strukturelle ændringer i Danmarks økonomi og forberede materiale til forelæggelse for rådet og bistå formandskabet ved udarbejdelse af redegørelser. Jeg tilråder mig at spørge, om disse opgaver ikke kan løses af allerede bestående organer, om de ikke kan klares ved hjælp af økonomiministeriet og dets personale eller det økonomiske sekretariat eller eventuelt allerede bestående kontorer, organer eller institutioner.

Jeg må indrømme, at jeg har den opfattelse, at der muligvis kunne være brug for